

Otvorený a spravodlivý obchod v rámci globálneho systému založeného na pravidlách

Máj 2019

SMEROM K JEDNOTNEJŠEJ, SILNEJŠEJ A DEMOKRATICKEJŠEJ ÚNII

„Ako predseda Komisie mám však veľmi jasno v tom, že v **záujme voľného obchodu neobetujem európske bezpečnostné, zdravotné, sociálne normy a normy na ochranu údajov ani našu kultúrnu rozmanitosť**. [...] Neprijmem ani obmedzenie právomoci súdov v členských štátoch EÚ osobitnými režimami pri sporoch investorov. Pri všetkých fázach rokovaní budem trvať na **posilnenej transparentnosti** [...]“

V tom čase kandidát na predsedu Európskej komisie, Jean-Claude Juncker, Politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu, 15. júla 2014.

Európsky parlament na svojom plenárnom zasadnutí vo februári 2019 schválil dve hlavné iniciatívy Junckerovej Komisie v oblasti obchodnej politiky: **obchodné a investičné dohody medzi EÚ a Singapurom** a **vytvorenie európskeho rámca na preverovanie priamych zahraničných investícií**.

Tieto významné súbory predstavujú dve strany tej istej mince: **Európu, ktorá vytvára príležitosti pre svoje podniky a občanov**, a **Európu, ktorá chráni**.

VYTVÁRANIE PRÍLEŽITOSTÍ PROSTREDNÍCTVOM VYVÁŽENÝCH A PROGRESÍVNYCH OBCHODNÝCH DOHÔD

- **Celosvetový obchod** je kľúčovou hnacou silou prosperity EÚ: Vývoz podporuje 36 miliónov pracovných miest v EÚ (1 zo 7).
- **Od novembra 2014** Junckerova Komisia uzavrela a začala vykonávať **nové vyvážené obchodné dohody s 15 partnermi**.
- Európske podniky a občania dnes ťažia z **voľného obchodu so 72 krajinami** na celom svete v rámci 41 existujúcich dohôd, a to aj s Japonskom a Kanadou.
- Okrem dohôd s Japonskom a Kanadou sa **finalizovali 4 ďalšie dohody s 13 krajinami**, ktoré sa momentálne ratifikujú.
- Junckerova Komisia dovedla do záverečnej fázy dve ďalšie významné rokovania (Mercosur a Mexiko).
- Otvorila aj **nové rokovania s piatimi krajinami**: Austráliou, Čile, Mexikom, Novým Zélandom a Tuniskom.

1. Dohoda o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a Japonskom

Dohoda o hospodárskom partnerstve medzi EÚ a Japonskom nadobudla platnosť vo februári 2019. Japonsko je už po Číne druhým najväčším obchodným partnerom EÚ v Ázii, pričom na vývoz do tejto krajiny je v EÚ naviazaných viac ako 600 000 pracovných miest. Očakáva sa, že vývoz EÚ do Japonska sa zvýši o **13 miliárd EUR** ročne, zatiaľ čo naši vývozcovia ušetria na clách **1 miliardu EUR ročne**.

Príklady ekonomických výhod:

- agropotravinársky sektor EÚ by mal strojnásobiť svoj vývoz,
- prístup podnikov EÚ k verejným obstarávaniam v 48 veľkých japonských mestách a v japonskom železničnom sektore,
- nové príležitosti pre európske podniky v oblasti finančných služieb, telekomunikácií a dopravy.

Vytváranie príležitostí a formovanie globalizácie

Junckerova Komisia ukončila rokovania o **dohode o hospodárskom partnerstve s Japonskom**. Dohoda nadobudla platnosť vo februári 2019.

Na EÚ a Japonsko pripadá približne **30 % svetového HDP**.

2. Komplexná hospodárska a obchodná dohoda (CETA) medzi EÚ a Kanadou

Dohoda s Kanadou nadobudla platnosť 21. septembra 2017. Viac ako milión pracovných miest v Európe je viazaných na úzke hospodárske vzťahy s Kanadou: 865 000 pracovných miest je viazaných na vývoz a ďalších 221 000 pracovníkov zamestnávajú kanadské firmy pôsobiace v EÚ.

Príklady ekonomických výhod:

- V rámci CETA sa už odstránilo viac ako **98 % kanadských ciel**, čo podnikom EÚ časom ušetrí 590 miliónov EUR ročne.
- Kanadské orgány na všetkých úrovniach **vítajú ponuky od európskych dodávateľov**.
- Účtovníkom, architektom, právnikom a inžinierom z EÚ budú v Kanade čoskoro uznávať ich kvalifikácie.

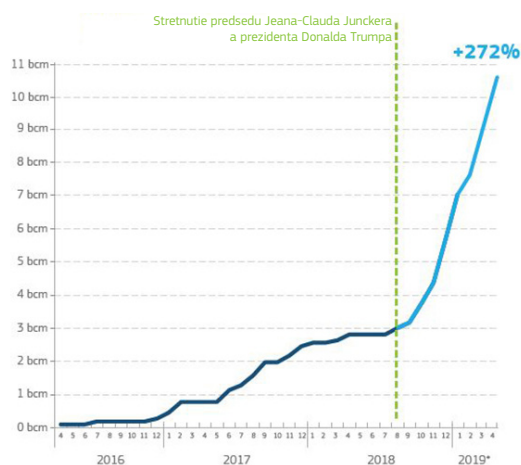

3. Vzťahy medzi EÚ a USA

Priamym dôsledkom návštevy predsedu Junckera vo Washingtone, počas ktorej sa v júli 2018 stretol s prezidentom Trumpom, a spoločného vyhlásenia obidvoch strán je v súčasnosti spolupráca EÚ a USA na odstránení ciel na priemyselné výrobky pri vzájomnom obchode a ďalšom prehlbovaní ich obchodného vzťahu.

- Od júla 2018 pracujú EÚ a USA v rámci **výkonnej pracovnej skupiny EÚ – USA** na vykonávaní dohodnutých opatrení uvedených v spoločnom vyhlásení.
- V apríli 2019 prijali členské štáty návrhy Komisie, ktoré EÚ umožňujú začať formálne obchodné rokovania s USA.
- Zvýšenie dovozu o 121 % od júla 2018 do apríla 2019 v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka je dôkazom, že EÚ realizuje svoj zámer zvýšiť **dovoz sóje z USA**. USA sú hlavným dodávateľom sóje do Európy, na jej dovoze do EÚ majú 72 % podiel. Komisia dospela 29. januára k záveru, že sója z USA spĺňa aj technické požiadavky na používanie v biopalivách v EÚ.

- Nedávne údaje poukázali aj na to, že od stretnutia predsedu Junckera a prezidenta Trumpa došlo k **nárastu dodávok skvapalneného zemného plynu (LNG)** z USA o **272 %**.

OCHRANA EURÓPSKÝCH ZÁUJMOV

Protekcionalizmus žiadnu ochranu neponúka. EÚ je pre otvorené a spravodlivé obchodovanie založené na pravidlách, nie sme však naivní. V rámci mnohostranných pravidiel urobíme všetko, čo je nevyhnutné na ochranu európskych výrobcov a zamestnancov pred nekalými obchodnými praktikami. Obchod môže byť otvorený, len ak je spravodlivý.

Európa, ktorá chráni

135

zavedené antidumpingové a antisubvenčné opatrenia

chránia celkovo **334 000** priamych pracovných miest

vrátane **216 000** pracovných miest v oceliarskom priemysle.

Dosiahla sa dohoda o reforme **pravidiel EÚ na ochranu obchodu**. Nadobudla platnosť v máji 2018 a zahŕňala novú antidumpingovú metodiku a modernizáciu dostupných nástrojov, aby bolo v niektorých prípadoch možné uložiť vyššie clá a zohľadniť sociálne a environmentálne normy. EÚ využíva rámec na ochranu obchodu v plnom rozsahu, v súčasnosti je zavedených 135 antidumpingových a antisubvenčných opatrení a 3 ochranné opatrenia.

Od apríla 2019 zaviedla EÚ vôbec svoj prvý rámec na preverovanie **priamych zahraničných investícií**. Vďaka tomuto nástroju, ktorý bol súčasťou záväzku predsedu Junckera v jeho prejave o stave Únie v roku 2017, bude mať Európa možnosť zachovať svoje základné záujmy a zároveň EÚ zostane jedným z najotvorenejších investičných režimov na svete.

Oznámenie týkajúce sa ocele bolo predložené v marci 2016, v ktorom sa uvádza koncept **rýchlej a komplexnej reakcie EÚ na krízu v tomto sektore**; zahŕňa množstvo opatrení v oblasti priemyselnej, energetickej a predovšetkým **obchodnej politiky**.

52 zavedených antidumpingových a antisubvenčných opatrení **týkajúcich sa výrobkov z ocele** chráni 141 000 priamych pracovných miest v tomto sektore (až 216 000 pracovných miest, ak zohľadníme vplyv ochranných opatrení). Opatrenia Komisie priniesli po kríze v oceliarskom priemysle spojenej s celosvetovou nadmernou kapacitou prvé konkrétne známky zotavenia; výroba v EÚ sa zvýšila o viac ako 4 % (v porovnaní s rokom 2016); po značných stratách sa ziskovosť v roku 2017 pohybovala medzi 2 % až 8 %.

Od novembra 2014 vyhrala EÚ **9 sporov v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO)**, čo viedlo k odstráneniu diskriminačných daní, nezákonných ciel alebo vývozných obmedzení na kľúčových trhoch ako Rusko, Čína, Spojené štáty a Južná Amerika. Tieto prípady sa spoločne týkali vývozu EÚ v odhadovanej hodnote vo výške najmenej 10 miliárd EUR ročne.

EÚ úspešne odstránila 88 prekážok vo viacerých krajinách, čím sa oživil vývozný príležitosti pre európske podniky v sektoroch, ako je agropotravinársky priemysel, automobilový priemysel, letectvo, IKT, elektronika, farmaceutický a kozmetický priemysel. Vznikli tak **d ďalšie vývozné príležitosti v objeme 4,8 miliardy EUR ročne**.

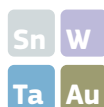

Komisia predložila návrh európskeho právneho predpisu s cieľom **zvýšiť reciprocitu** v prístupe podnikom z EÚ k verejným zákazkám v iných krajinách.

PROPAGOVANIE NAŠICH HODNÔT V NAŠEJ OBCHODNEJ POLITIKE

Ochrana európskych noriem a hodnôt

- Všetky nové obchodné dohody EÚ obsahujú dôležité kapitoly o udržateľnom rozvoji pri zohľadnení sociálnych a environmentálnych noriem.
- Dohoda o partnerstve uzavretá s Japonskom obsahuje výslovný odkaz na ratifikáciu a skutočné vykonávanie Parížskej dohody o zmene klímy.
- Všetky obchodné rokovania týkajúce sa ochrany investícií v súčasnosti zahŕňajú nový systém investičných súdov, ktorý nahradí kontroverzný a nepriehľadný mechanizmus urovnávania sporov medzi investorom a štátom. V súčasnosti sa so všetkými zainteresovanými medzinárodnými partnermi diskutuje o návrhu EÚ na vytvorenie mnohostranného investičného súdu.
- Junckerova Komisia začala zavádzať aj nové pravidlá, ktoré podporujú **zodpovedné získavanie nerastných surovín**. Cieľom nových pravidiel je brániť dovozu nerastných surovín, ktoré sa ťažia využívaním nútenej práce.

Junckerova Komisia začala realizovať návrh o „nerastných surovinách z konfliktných oblastí“ s cieľom zastaviť financovanie ozbrojených skupín prostredníctvom obchodu s nerastnými surovinami.

Inkluzívnejšia a transparentná obchodná politika

Junckerova Komisia...

začala uverejňovať návrhy na nové mandáty na rokovania,
zverejnila návrhy EÚ, správy o jednotlivých kolách rokovaní a výsledky prebiehajúcich rokovaní,

vytvorila poradnú skupinu pre obchodné dohody, ktorá umožní Komisii nadviazať spoluprácu s občianskou spoločnosťou a ľahšie spoznať jednotlivé názory a stanoviská širokej a vyváženej skupiny zainteresovaných strán, od odborov, cez zamestnávateľské organizácie a skupiny spotrebiteľov až po mimovládne organizácie.